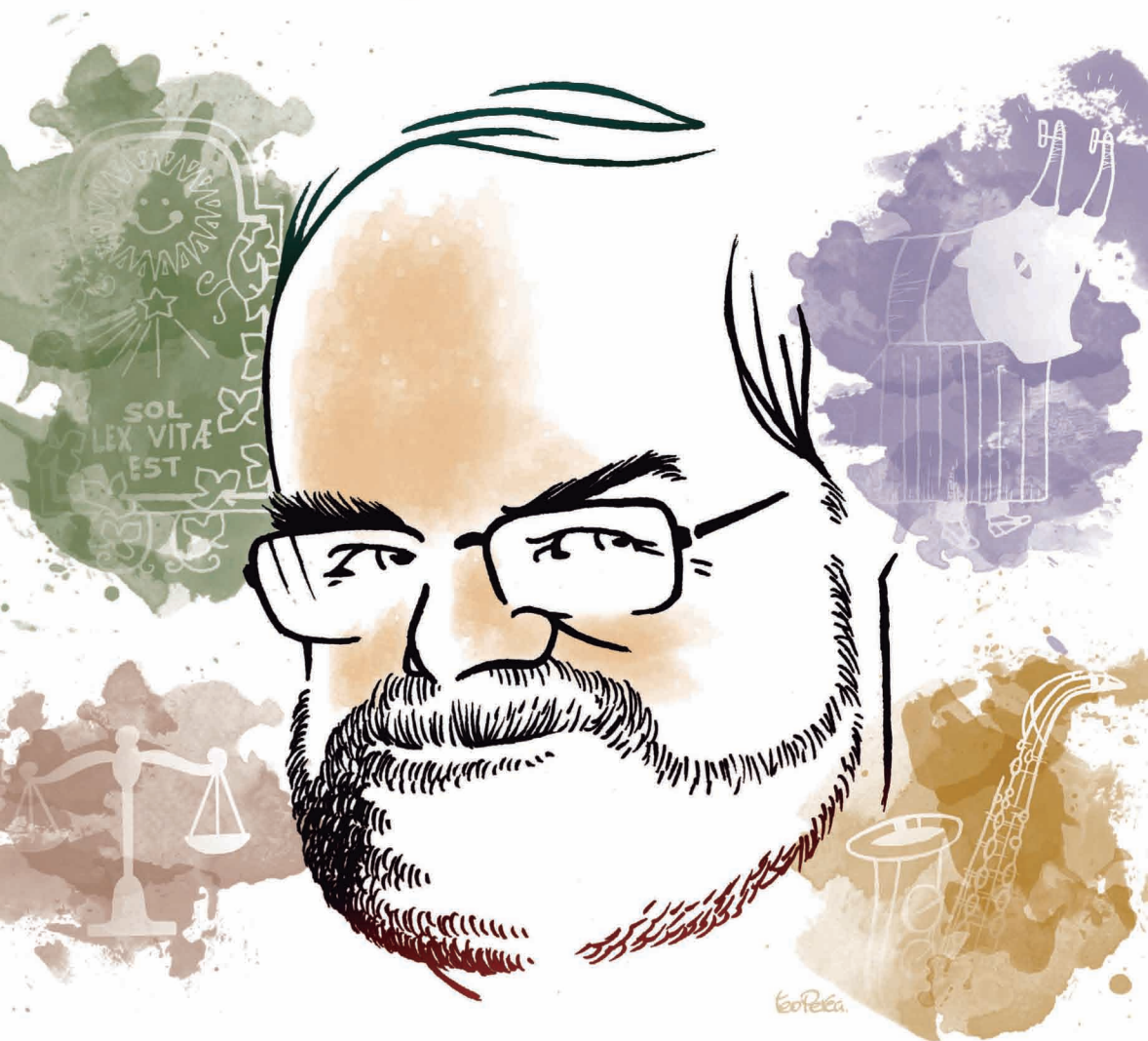

Estima i fes el que vulguis

Escrits de **Pep Manté**, militant de la vida

(COL·LECCIÓ NO-FICCIO) • 2

ESTIMA I FES EL QUE VULGUIS

Escrits d'en Pep Manté,
militant de la vida

Qorum
LLIBRES

Primera edició: març de 2016

© dels articles de Pep Manté: Maria Majó
© dels textos introductoris: els autors corresponents
© de la imatge de la coberta: Teo Perea

© de l'edició:
Quorum Llibres
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91 • Fax 977 61 43 57
quorum@quorumllibres.cat
www.quorumllibres.cat

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA

ISBN: 978-84-16342-05-1

DL T 214-2016

NOSALTRES I EN PEP

En Pep Manté va viure amb l'absoluta convicció que per enfrontar-se als poderosos en l'àmbit legal i poder defensar els més febles calia preparar-se molt i ser més hàbil que els adversaris que tenia al davant. Era una de les seves premisses que sovint manifestava. I tota la seva trajectòria com a advocat demostra que va ser un puntal per a moltes persones, especialment en uns moments en els quals encara calia molt camí per recórrer en la consolidació de la democràcia que ara coneixem.

Quan la mort se'l va endur, l'agost de 2009, encara amb més força, es va fer palpable tota l'energia que emanava d'aquest mataroní internacionalista, home de profund compromís social, cultural i polític, amb la gran capacitat crítica que brolla del pensament de les esquerres i una heterodòxia sempre necessària perquè la societat avanci cap endavant.

La trajectòria existencial d'en Pep va desplegar-se en plenitud cap a molts fronts. Partint de la seva presència vital i familiar, passant per la seva carrera professional com a advocat laboralista i fundador del Col·lectiu Ronda; implicant-se en mil batalles i defensor dels drets dels grups amb més dificultats, també va moure's en el sinuós paper escrit de la premsa, manifestant el seu pensament, aportant idees i qüestionant tot allò que creia que calia.

I precisament de tot aquest treball, publicat de 1989 a 1997 al periòdic *Crònica de Mataró*, en va sortir un extens ventall d'articles. Davant la impossibilitat d'editar-los tots en un llibre, es va optar per fer-ne una selecció que va encarregar-se a amics i col·laboradors.

Amb la publicació d'aquesta obra, inclosa dins les diverses propostes que s'han fet des del col·lectiu Memorial Pep Manté, es vol acostar la vida i el pensament de l'advocat laboralista a molta gent que no l'ha conegut i aplegar-lo, alhora, per als qui vam tenir la sort de poder-lo conèixer.

La justícia, els drets cívics i socials, la salut pública, el cooperativisme, Rocafonda i Mataró, la música i les festes populars de la capital del Maresme, la gent, l'educació, l'art, els espais, el transport, l'urbanisme, el catalanisme, l'antiracisme, la pagesia i el medi ambient, la política local, la catalana i la de l'Estat espanyol, l'internacionalisme, la pau, la solidaritat i la utopia... cap d'aquests temes va escapar-se de la sagaç mirada d'en Pep i de la seva candent i compromesa opinió, com demostren aquests textos diversos, heterogenis i polièdrics en varietat i temàtiques tractades, però que amaguen alhora una veu pròpia i única.

Estima i fes el que vulguis reuneix, doncs, una selecció dels seus escrits a la premsa de Mataró, però amb la voluntat de tractar el local i el global. A sis anys de la seva mort, en Pep està viu en el nostre record i tot el que va fer es manifesta com un llegat vigent que encara avui connecta amb moltes persones de generacions i procedències ben diferents. Ho demostra aquest volum, dividit en molts dels àmbits que van marcar la seva vida i que recull el testimoni de molts amics i amigues que el vam conèixer i estimar.

Respecte al procés d'elaboració d'aquest llibre, cal destacar que ha estat lent, molt lent i que ha tingut diverses etapes: des de la idea de publicar els seus escrits per part de la seva família, passant per trobar-los, ja que estaven esparsos en diversos llocs, com el seu ordinador del despatx, el de casa, o bé alguns que directament hem trobat revisant els *Crònica* de l'època, amb l'ajut de Josep M. Clariana, recollir-los, llegir-los a casa més d'una i de dues vegades i classificar-los en àmbits.

Però la part més bonica ha estat quan hem demanat a diverses persones amigues que fessin una presentació d'un àmbit en el qual haguessin col·laborat amb en Pep, o bé que hi haguessin tingut algun contacte, totes han respost afirmativament i han buscat temps per llegir-los i escriure'n la presentació. Els estem molt agraïts, perquè han demostrat una gran estimació vers en Pep.

Hi hem volgut afegir una cronologia del temps d'en Pep, és a dir, des del 1943, quan nasqué, fins al 2009, que morí; ens semblà que ajudaria a situar una època de grans canvis que en Pep visqué intensament. Cal agrair aquest treball a la historiadora Margarida Colomer i Rovira.

Volem, també, molt especialment, que aquest llibre acosti en Pep Manté a qui no el va conèixer, a través de les seves paraules i de les col·laboracions dels que sí que el vam conèixer, perquè tothom que s'apropi a aquestes pàgines gaudeixi del preuat valor de les seves idees i opinions. Als impulsors

d'aquest treball, el seu record encara ens inspira i encoratja en el camí de la vida i de la necessària transformació social.

Citant un pensament de Josep Palau i Fabre que en Pep hauria subscrit: «No hi ha cap combat inútil», perquè la lluita contra les injustícies sempre continua.

ALBERT CALLS I XART

L'equip de coordinació editorial del llibre ha estat integrat per Maria Majó i Clavell i la família d'en Pep, Francesc Bechdejú i Albert Calls.

Punt d'opinió

PEP MANTÉ

Estima i fes el que vulguis!

Hi va haver un home important a la meua vida que en moments excepcionals, solemnes, proclamava amb aquesta frase de l'encapçalament una filosofia positiva, creadora, generosa, tolerant, capaç, en la seva senzillesa, de donar sentit a una vida, a una societat.

L'home, mestre de vocació, no sols ho deia sinó que en feia norma de la seva vida i per tant en donava exemple en un món d'enveges, trabanquetes i usures.

Va ser fidel a les seves idees fins que va veure com eren manipulades i usades per altres en benefici personal, llavors va considerar que calia retirar-se de la vida pública perquè si es treballa amb amor no t'entén ningú. Li va quedar d'aquesta experiència un desencany escèptic.

Va estimar els que tenia a prop i sobretot va fer de l'amistat un culte.

Va saber trobar les petites alegries de la vida amb el seu caràcter obert i amical, tot i que va viure els anys difícils d'abans i després del nefast 18 de juliol. Va ser home d'una fe religiosa fonamentada en els valors humans que practicava.

Va ser sobretot senzill, sense buscar mai l'aplaudiment, l'homenatge, el reconeixement que a molts altres se'ls va donar en forma més immerescuda.

Va ser a més un home obert i tolerant envers tot hi veia amor.

Demà és per a tota la meua família un

diad'aquests solemnes: celebrarem que fa 25 anys que ens estimem la Maria i jo, i alhora, en feliç coincidència que el nostre fill Pau i l'Angelstambés' estimen i volen volar junts.

Trobarem a faltar l'avi Josep perquè ens doni l'exemple del seu discurs amorós en un vespre on fem festa per estimar.

Trobarem a faltar la seva tolerància envers els qui estimava tot i que no féssim les opcions que a ell li semblaven millors. Mai ens va deixar a l'estacada, mai va voler anteposar res a l'amor, sempre el vàrem sentir a prop. Mai no oblidarem aquest missatge.

Em direu que si escric al Crònica ha de ser per opinar d'altri i no per exposar aquest recorregut interior, però avui no tinc cap ganes de contar altres coses i a més estic convençut que cal continuar predicant que estimar és el millor remei contra la societat insolidària, que ser tolerant, des del respecte del que cadascú pensa i sense voler imposar la dominació de qui és més gran, fort o té autoritat, és la base i fonament d'una societat realment democràtica que ens ha de permetre no tornar a passar cap més 18 de juliol.

Per això el meu pare ens ho deia cada vegada que ho creia necessari, per això avui que em sento estimat i estimo, ho vull dir en aquestes quatre ratlles.

EL PEP MÉS PERSONAL

*En Pep amb els seus
nets i nêtes el mes
de març de 2009,
mesos abans de
morir.*

*La família Manté
i Majó el mes
de desembre de
2014.*

Pep Manté i Spa, una biografia (1943-2009)

Es fa molt difícil fer una biografia d'en Pep en poques pàgines, ja que la seva vida, de 67 anys, fou intensa i plena de persones a qui estimava i que l'estimaven, plena també d'activitats, reptes i experiències. Però ho intentarem perquè es pugui comprendre millor el context dels articles que presentem en aquest recull. I sabem que serà una biografia apassionada, és a dir, feta des de l'estimació i admiració que a casa sentim per a ell.

Infantesa de postguerra

En Pep nasqué al núm. 43 de la Riera de Mataró, el 8 de juliol de 1943, fill de Josep Manté i Rovira i Montserrat Spa i Tuñí.

La seva era una família de la burgesia mataronina, que procedia del món rural, el pare, i d'una família d'apotecaris molt antiga, la mare.

En Josep era mestre de la Generalitat, estigué en tres destinacions abans de la guerra i durant aquesta fugí amb quatre amics més a Mallorca, mentre que la Montserrat es féu de Socors Blanc i fou empresonada durant 18 —indefinibles i dolorosos— mesos en una txeca a les Corts a Barcelona, fins que fou alliberada el 26 de gener de 1939.

La parella es casà el 25 d'octubre de 1942. En Pep fou el gran de dos germans més, la Marta i en Miquel, advocat com ell que morí molt jove, a 48 anys.

La família educà els seus fills en uns valors cristians tradicionals molt sòlids. Es pot dir que tingué una infantesa feliç, com podia ser-ho en una família de dretes durant la dictadura del general Franco, tan feliç com el que permetia el fet de viure en una situació de postguerra, tot i que al bàndol dels vencedors.

Formació intensa

Des dels 2 anys anà al Col·legi de Valldemia dels Maristes de Mataró, on hi cursà primària, batxillerat, essent un bon alumne, tant en comportament com en qualificacions acadèmiques.

Un fet important en la seva adolescència fou l'entrada a l'escoltisme, a l'Agrupament Abat Dorda de Mataró, de la mà de Josep M. Castellví. Aquí modificà substancialment la seva forma de pensar, va passar a ser molt més catalanista, d'un cristianisme més progressista i amb una major sensibilitat social.

Ingressà a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona l'any 1959, en plena dictadura franquista i es llicencià amb molt bones qualificacions el 1964. Es relacionà amb grups universitaris catalanistes i comunistes, començant la seva trajectòria de compromís polític clandestí i va participar en manifestacions prohibides, on, com tothom, corria davant els grisos. Formà part del FOC.

Per la seva militància política no pogué anar a les Milícies Universitàries i féu el servei militar en acabar la carrera, durant 2 anys, a Infanteria de Marina, primer, la instrucció a Cartagena i després a Barcelona, on va fer vora 300 inútils guàrdies a la porta de la Comandància de Marina de darrere Colom. Sempre deia que hauria estat un temps molt perdut, si no fos per les observacions que pogué fer del «barri xino», o «districte 5è», com es deia llavors. Allà, deia, aprengué molt de la vida...

Inicis professionals il·lusionats

Mentre feia el servei, era passant al bufet que el seu cosí germà, Antoni Bruguera i Manté, tenia al seu domicili, al carrer de Muntaner. Aquesta passàntia fou una veritable escola per a en Pep, ja que aprengué a «fer de tot» en el món de l'advocacia i descobrí els secrets i les possibilitats de la professió de la mà d'un gran advocat i d'un apassionat del dret, que li encomanà una sensibilitat molt especial envers la importància i la necessitat d'exercir plenament aquest ofici. Entre els dos s'establí, i durà sempre, una relació mútua d'afecte i admiració.

Però en Pep, a més, enfocà el dret com un servei a la part més desvalguda de la societat, el veia com la possibilitat de compensar les grans injustícies que la dictadura imposava a tots els àmbits de la vida de tothom, però de forma especial a la dels sectors socialment més febles.

Podem dir que a la fi de la seva etapa de formació aconseguí unir els valors cristians apresos a la família amb les descobertes de la catalanitat, d'estima per al país i de servei social que havia fet en l'escoltisme, més la conscienciació que la militància política universitària li havia desvetllat, complementat pels estudis a la facultat i la pràctica del dret apresos del seu cosí. Si fem un tot d'aquests ingredients, veurem que entengué i practicà sempre la seva professió com un servei a les persones i col·lectius diversos que, com ell, volien una altra forma de vida més digna i un altre món més just per a tothom, en el marc d'una Catalunya reconeguda com a nació.

La seva família, el seu pilar

El 1962 es prometé amb Maria Majó i Clavell, escolta també, procedent d'una família nombrosa de classe mitjana, de pares fabricants del tèxtil, que estudiava per ser mestra. Es casaren el 26 de juliol de 1967, a l'església de Sant Josep de Mataró.

L'any 1969 nasqué el primer fill, en Pau; el 1972, en Blai, el segon i pocs mesos abans de la mort de Franco, el 1975, la tercera, la Laia.

Aquests anys en Pep i la Maria ja havien deixat de sentir-se catòlics i, amb gran escàndol a la ciutat de Mataró, feren públic que no pensaven batejar els seus fills. Des de llavors, tots dos els intentaren donar una educació agnòstica, rica en valors humans, en llibertat i solidaritat.

Avui la família d'en Pep està formada pels tres fills, les seves parelles i set néts, quatre nenes i tres nens, que recorden amb molt afecte el seu avi Pep.

El cooperativisme, una passió

En els anys d'estudiant universitari, conegué els antics cooperadors de Mataró, les persones que abans i durant la guerra tant lluitaren per defensar la Unió de Cooperadors i que, derrotats pel franquisme i espoliats per l'Aliança, havien perdut tot el patrimoni, abans esponerós, del cooperativisme de la ciutat.

De seguit hi inicià, contagiats del seu incansable alè de justícia, el llarguíssim procés de recuperació del patrimoni cooperatiu, mitjançant denúncies, judicis, demandes, primer sempre ignorades i perdudes i progressivament acceptades, per arribar al cap de més de 20 anys a tenir altre cop uns espais que avui permeten besllumar el que fou aquell patrimoni i tornar-lo a fer actiu.

Aquest procés desvetllà a en Pep l'esperit cooperatiu i ja llavors començà, amb un grup de joves, la cooperativa d'habitatges de Rocafonda, on anà a viure i on visqué fins a la seva mort.

Practicà el cooperativisme en diversos àmbits de la seva vida, en el Col·lectiu Ronda i també en l'àmbit personal i familiar, amb fórmules originals útils i creatives, i recomanava la fórmula cooperativa en la gran majoria dels seus assessoraments professionals, ja que entenia el cooperativisme com una manera de viure més justa, solidària, equitativa i sobretot... factible i positiva.

Plenitud professional. El Col·lectiu Ronda

En Pep començà a treballar, en acabar la carrera, en un petit despatx, situat en una habitació de casa seva, a la Riera de Mataró, però ben aviat entrà a treballar al bufet laboralista que tenien, uns dies a la setmana a Mataró, l'Albert Fina i la Montserrat Avilés, dos grandíssims advocats, tan professionalment com, sobretot, pel seu engatjament polític, lligat al PSUC. Aquesta experiència l'inicià en el coneixement del dret laboral i complementà el que havia après de dret general amb el seu cosí. Es pot dir que en aquest bufet descobrí la realitat de la classe treballadora de la ciutat, se sentí solidari amb les injustícies que patia i afermà quina línia de treball volia que tingués la seva vida professional.

Sempre, quan parlava de la seva professió al mot *advocat*, hi afegia *laboralista*, per distingir-se dels professionals del dret al servei de les classes dominants, ja que tenia molt clar que havia fet el que llavors es deia una «opció de classe» i que aquesta no era la que els seus orígens haurien presuposat, sinó la de la classe treballadora.

Quan a la transició postfranquista, el despatx «dels Fina» es decantà a ser de CCOO, ell se'n separà, ja que considerava aquesta opció poc revolucionària i que encotillava la seva llibertat com a advocat laboralista.

Amb un grup d'amics advocats, que llavors mateix havien acabat la carrera (Jordi Oliveras, Francesc Gallissà, Joan Lluís Jornet i alguns més grans com Josep M. Gasch i Angelina Hurios), inicià el que havia de ser l'eix fonamental i molt estimat de la seva vida professional i que amb el temps esdevindria el Col·lectiu Ronda. Llarguíssimes reunions feren per definir com havia de ser aquell bufet, llarguíssimes reunions per analitzar la realitat política del moment, en una etapa de grans lluites obreres i de grans canvis polítics, quan el país sortia d'una dictadura i, sense ruptura política, pretenia superar un passat massa dolorós i mancat de llibertats, i quan, altre cop, la classe obrera romania a la mercè d'empresaris i polítics desaprensius.

Era molt clar que volien un bufet que defensés tothom qui lluitava per una revolució que no arribaria mai. La tasca primera se centrà en la defensa de represaliats polítics, d'obriers en lluita, en vagues o tancament d'empreses, de joves insubmisos al militarisme, d'actuació i assessorament a tots els grups que volguessin canviar radicalment la societat catalana, alhora que també atenia tots els casos particulars i individuals de dones i homes que patien en l'àmbit més personal, injustícies degudes a la seva classe social.

Aquesta acció de defensa, amb els anys i la implementació de la democràcia —tan limitada—, portà el despatx a ser suport en la creació de noves experiències i aquí en Pep, per la seva gran fe en el moviment cooperatiu, fou un dels impulsors que el Col·lectiu Ronda esdevingués una cooperativa de treball i s'especialitzés en l'orientació i assessorament de tots els plantejaments de l'economia entesa també com una eina d'equitat i de justícia social.

El Col·lectiu Ronda fou, i segueix sent amb tots els canvis que l'edat dels més grans i els temps imposen, un model d'empresa basada en uns objectius de servei a la lluita obrera clars, de treball autogestionat pels seus mateixos treballadors i, com a lligam de tot el procés, l'amistat i el respecte entre tots els membres que formen la cooperativa. Avui ha complert 40 anys i segueix sent un referent en el món de l'advocacia laboralista i del model de despatx col·lectiu.

En Pep sempre treballà majoritàriament al despatx de Mataró i no acceptà mai que se'l considerés, per ser més petit, com una delegació del bufet de Barcelona, ja que creia que aquell àmbit més reduït, però que portava tota mena de casos: des de matrimonial fins a estrangeria, passant per casos col·lectius o la defensa d'independentistes, insubmisos, ocupes i detinguts diversos, permetia un arrelament a l'entorn i una profunditat de coneixement de la realitat superior a la de la gran ciutat.

En aquest context, l'any 1985, portà, entre altres, el cas dels «negres del Maresme», en defensa d'aquests treballadors agrícoles i que, amb el suport d'en Pep Riera i del jutge Gimeno, s'aconseguien millores laborals generals per al col·lectiu de persones nouvingudes i reconeixement de la seva situació.

Can Fulló, la masia estimada

Quan el Col·lectiu Ronda estigué ben afermat, i empès per la seva estimació vers la vida a la natura i per l'admiració envers el paisatge del Maresme, en Pep proposà al col·lectiu l'adquisició d'una masia a prop d'Òrrius per tal de dur a terme els ideals cooperativistes: un lloc de trobada de les persones de Ronda fora del lloc de treball, d'esbarjo i convivència, obert també a clients, grups, entitats, famílies, etc. que hi volguessin fer estades i convivències.

Primer la masia estava totalment degradada, impossible de viure-hi o de fer-hi res; però amb el temps, molt treball i generoses inversions del col·lectiu, s'aconseguí crear un espai agradable, respectant i millorant sempre la natura i l'arquitectura tradicional.

Hi féu un petit hort del qual collia algunes verdures, tot i que amb una producció minsa i incerta. Gràcies als consells d'en Pep Riera, fou el primer pagès d'Òrrius a tenir reg automàtic —la gent del poble se'n reia, d'aquest invent—, hi plantà una vinya per fer raïm i... convertir-lo en cava!

Avui Can Fulló segueix acomplint aquestes finalitats, és una de les obres socials que té la cooperativa i en el seu espai s'hi han realitzat tota mena d'actes i activitats, amb un sol criteri general i unificador: que siguin activitats d'entitats compromeses amb el canvi social; l'esperit que portà el col·lectiu a crear-la segueix romanent-hi plenament.

La militància política, un compromís constant

Curiosament, en Pep en l'etapa de la transició política no formà part de cap gran partit polític, sinó que seguí en petits grups de l'esquerra extra-parlamentària, avui dita *radical*. No entrà en partits que negociaren el canvi polític, no votà la Constitució ni se sentí lligat al nou parlamentarisme. Sempre considerà que no s'havia fet la ruptura política, ni s'havia dignificat la lluita de la Catalunya republicana, sinó que, més aviat, se l'havia traïda. Però com que formava part de la minoria gens exitosa en els seus postul·lats i animal polític com era, més endavant entrà a Iniciativa per Catalunya, sobretot per la seva preocupació de millorar la ciutat de Mataró i perquè creia que un partit de l'esquerra parlamentària podia intervenir positivament en el bon govern de la ciutat.

La seva il·lusió de ser, en algun moment, alcalde de la ciutat fou sempre això, només una il·lusió, perquè el seu compromís amb Ronda li impedia dedicar-se plenament a la política.

Participà activament, però en totes les lluites ciutadanes, en totes les experiències culturals i, des de Rocafonda, el seu barri de vida, defensà sempre una ciutat integradora, solidària entre els diversos barris, en la qual les desigualtats socials minvessin i les persones que lluitaven tinguessin el suport de l'advocat compromès que sempre seria al seu costat. Són nombroses les persones que tindran d'en Pep sempre un record agraït perquè hi compartí els moments més durs de judicis al TOP de Madrid o les visites a les fosques dependències de comissaries o presons. Fos l'hora que fos, de dia o de nit, sempre acudia quan algun detingut el demanava. El fet de ser advocat era també la seva forma de ser militant revolucionari.

Masaya-Nicaragua, l'amistat interoceànica

No s'entendria un aspecte important del pensament social d'en Pep sense l'amistat amb la Dolors Gómez de Masaya o sense l'agermanament de Ronda amb el Bufete Popular Boris Vega d'aquella ciutat nicaragüenca.

Allà descobrí les injustícies del «nord» vers el «sud», però també el valor minvant d'una societat que havia fet i guanyat una revolució i una lluita contra el país més poderós del món i que, en canvi, no aconseguia fer-la sortir de la pobresa i la resignació.

Era molt interessant escoltar les reflexions, sovint dures, que feia de la realitat nica en tornar dels seus múltiples viatges, així com copsar l'immens amor que sentia per aquell país que visità sovint com a representant del Col·lectiu i, sobretot, vers la seva gent, que té, al seu torn, també una immensa capacitat d'estimar.

Un home polièdric: músic, viatger, ciutadà de Mataró, momeroter, fester, periodista i amic

És interessant reflectir aquests aspectes de la seva vida, perquè s'entenguin i es contextualitzin millor els seus escrits. Es pot dir que estava implicat en tot allò de què parlava i que parlava de tot el que vivia a fons.

Com a músic se'n poden destacar dos aspectes: melòman i músic afeccionat de banda.

Com a melòman, li agradava molt la música, la de tota mena. Explicava que de petit, cada any a la fira, demanava de comprar un bastonet i, quan retransmetien concerts a la ràdio, amb el bastó-batuta, els dirigia.

Tenia abonament a l'Auditori, abans al Palau de la Música, i al Liceu. Gaudia amb la música!

Com a músic afeccionat, als 40 anys d'edat decidí d'aprendre a tocar el saxo... no era un alumne formal, ni assajava gaire, però gaudia amb la banda de l'Associació Musical del Maresme, tant en les cercaviles de festa com en els concerts. Era un intèrpret discret que, quan no sabia quelcom, només feia veure que tocava.

A la banda, a més, s'implicà molt en el seu naixement, creixement i estimava molt i el grup que la formava. A molta gent el sorprenia veure «el abogado», bufant i suant com un desesperat, a les cercaviles de Carnestoltes o de les Santes... els semblava poc seriós per a una persona com ell. I ell reia d'aquests comentaris.

Com a viatger, era un àvid aprenedor de tot el que l'envoltava. Sempre entengué els viatges com una possibilitat viva de descoberta i també com una alegre experiència col·lectiva. Li agradava preparar-los i fer els viatges amb la família, en una camioneta de 3a mà que féu habitable i amb la qual, quasi sempre amb (a vegades molta) més gent amiga, sobretot amb els del Collinac, companys de molts anys i afanys, anava a l'aventura.

Els primers anys els viatges eren arriscats i difícils, amb llarguíssimes hores al volant, que aguantava estoicament i amb bon humor; més tard foren més tranquils. D'aquests viatges en tragué la possibilitat d'interpretar millor el món.

El seu sentit de *ciutadania mataronina* era com un embolcall a la seva vida. Li interessava tot de la seva ciutat. Pertanyia a moltes entitats, de caire ben divers, l'apassionava la política local, solia ser molt crític amb els diferents governs, era un amor, a voltes molt feliç —en les festes, les activitats maques, etc.— a voltes molt dolorós —per les injustícies, les desigualtats, els negocis immobiliaris, etc.— però, en tot cas, fou sempre una gran passió.

Fou un dels pares momeroters —la Momerota en tingué molts— del «bou o brau», de la festa de Mataró. Ell, que no tenia gaire gràcia a ballar, assajà amb una gran afició la dansa per poder-la portar i ajudà que la Momerota tingués el punt rebel i entremaliat que l'ha caracteritzada sempre.

Córrer a les festes entre la gent, espantant-la amb «carretilles» enceses a la mà era una de les seves entremaliadures que més el feia xalar.

A més de ser momeroter, en Pep era un gran *fester*! Procurava no perdre's mai res de les celebracions de la ciutat o de la família. Era ben ateu, convençut, però no mirava prim en participar en les celebracions d'arrel cristiana. Cantava a l'ofici de les Santes, feia el pessebre, celebrava el Nadal i només feia excepció amb les processons de Setmana Santa... en aquestes no hi entrà mai.

Periodisme: Aquesta professió i la de cirurgia sempre l'atrageren. Cursà, junt amb dret el primer curs de periodisme, però no es veié amb cor de tirar endavant dues carreres alhora i ho deixà.

Sentia necessitat d'explicar la seva opinió, les seves propostes, les seves il·lusions... en una època en què no hi havia xarxes socials, el periodisme d'opinió era per a ell un repte i un gaudi.

Era molt espontani, pensava —segons deia— els articles a la dutxa i els abocava a raig... no havia estudiat ni català ni en català i això es notava en l'ortografia. Però escriure l'apassionava!

Valorava l'*amistat* per damunt de moltes altres coses! La concebia com un goig, ja que era persona de «fer colla» fos on fos, i, alhora, com una responsabilitat, un compromís. Tenia una habilitat especial per copsar quan una persona el necessitava, mai negà el seu suport a ningú... i, fins i tot, a gent que no l'havia tractat bé, acudia quan ell creia que el seu suport li era necessari i li podia oferir quelcom de caràcter professional o personal.

Hi ha altres aspectes, afeccions, com la de la pesca i anar en barca, col·leccionista de xapes de cava, o els trens elèctrics, etc., però són més secundàries, ja que no tenia gaire temps per dedicar-s'hi.

Una característica en totes aquestes activitats és que les feia viure a tot-hom qui l'envoltava, fossin la dona, els fills, amics i amigues, gent propera, etc. tenia pasta de líder, perquè creia profundament en la persona i en la bellesa de la vida.

Optimista per naturalesa, tot i ser molt conscient del dolor del món i de comprometre's en la seva superació.

La malaltia, una trista companya

El dia 1 de novembre de 2004 tingué un primer símptoma quan en llevar-se no pogué posar el peu a la sabatilla, aquest no l'obeïa...

Fets uns primers estudis se li detectà un tumor cerebral benigne. Se li va fer una intervenció el febrer de 2005 i, malgrat algunes limitacions com no anar en moto —n'era un apassionat!— ni conduir, pogué tornar a fer vida normal i amb l'activitat professional i l'altra que el caracteritzava.

El 6 d'agost de 2007 fa una recidiva del tumor i torna a ser intervingut el mes de setembre. Tot i que l'operació fou satisfactòria, diagnòstic conclouent: el tumor ha derivat a tumor maligne i mortal; impossible de treure totalment.

A partir d'aquí la seva vida canvia: quimioteràpia, radioteràpia, entrades i sortides de l'hospital, uns mesos de rehabilitació a l'Institut Guttmann i un cos que es va deteriorant.

El desembre de 2007 patí una pulmonia; al juliol següent, una altra... perdé progressivament la mobilitat del cos, que superà amb una moto elèctrica i, en els dos darrers mesos, la capacitat de parlar.

Fou en aquest moment que digué que viure sense comunicar-se era massa trist... potser fou el moment que es començà a apagar... i tota la gran valentia i energia, fins i tot el bon humor i la irona, que havia posat a lluitar contra la malaltia, declinaren.

